

УДК 342.9:343.353

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.05.95>

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В УЧИНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ ВИМІР

Середа В.В.,

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри адміністративного права
та адміністративного процесу,
Львівський державний університет внутрішніх справ
ORCID: 0000-0002-7249-0323

Кісіль З.Р.,

доктор юридичних наук, професор, академік АНВО України,
заслужений діяч науки і техніки України,
заступник директора Інституту управління, психології та безпеки,
Львівський державний університет внутрішніх справ
ORCID: 0000-0003-1405-4547

Середа В.В., Кісіль З.Р. Запобігання корупції в учинах національної поліції України: адміністративно-правовий вимір.

Актуальність наукового дослідження полягає у тому, що наявна квестія запобігання корупції між співробітників поліції є не тільки проблемою МВС України, а й національним питанням, зокрема. Мета статті полягає в аналізові типології корупційних виявів в органах Національної поліції України. У контексті наукової розвідки застосовано низку загальнонаукових та галузевих методів, зокрема, метод аналізу, синтезу, історичний й логічний, діалектичний, історичний та синергетичний, системний методи. Зазначено, що корупція в органах поліції є феноменом, котрий позиціонує собою ризик не тільки усталеним учинам структурних підрозділів правоохоронних органів, а втім і таким, котрий за особним змістом здійснює негативний вплив стосовно розвію соціальних стосунків, розвію держави, котра пред'являє особні права власне на домінування доктрин верховенства права, паритету усіх перед законом, які є властивими саме демократичній правовій державі.

У статті зазначено, що превенція корупції в учинах співробітників органів правоохорони є компонентом загальної антикорупційної політики держави, котра корелює з державними намірами запобігання цьому негативному феномені, охоплює у собі власне стратегію розвитку публічних та правових стосунків щодо нейтралізування чи локалізування дій посадових осіб НП України (чинників) корупції та консеквентному впливу за підтримки конгруенції правового інструментарію з метою досягнення вставленої мети, котра усталюється власне у сфері реалізації Національною поліцією України поставлених

перед нею завдань. Водночас, важливим чинником запобігання корупційним деліктам між співробітників поліції, є зростання їх громадянської свідомості.

Наголошено увагу на тому, що корупційні делікти між співробітників поліції є вкрай небезпечним явищем, котре, на жаль, є властивим і зарубіжним поліцейським.

Зазначено, що корупцію можливо здолати за обставин, коли кожен поліцейський почуватиме безпосередню відповідальність стосовно звершення спільного прагнення – формування незалежної власне від корупції поліції.

Зазначено, що значна кількість зарубіжних держав спромоглася сформувати сучасний дієвий механізм запобігання корупційним правопорушенням між співробітників поліції. Ураховуючи європейський вибір нашої держави, є доконечна потреба у розробленні й реалізації інноваційної антикорупційної політики із урахуванням позитивних факторів існуючого міжнародного досвіду.

Ключові слова: корупція, корупційні правопорушення, деліктність, чинне національне законодавство, поліцейський, органи правоохорони.

Sereda V.V., Kisil Z.R. Prevention of corruption in the acts of the national police of Ukraine: administrative and legal dimension.

The relevance of the research lies in the fact that the existing issue of preventing corruption among police officers is not only a problem of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, but also a national issue, in particular. The purpose of the article is to analyze the typology of corruption in the bodies of the National Police of Ukraine. In

the context of scientific intelligence, a number of general scientific and sectoral methods are applied, in particular, the method of analysis, synthesis, historical and logical, dialectical, historical and synergistic, systemic methods.

It is noted that corruption in police bodies is a phenomenon that poses a risk not only to established members of the structural divisions of law enforcement agencies, but also to one that, in its individual content, exerts a negative influence on the breakdown of social relations, the breakdown of the state, which presents individual rights as such on the dominance of the doctrines of the rule of law, equality of all before the law, which are characteristic of a democratic legal state.

The article states that the prevention of corruption in the ranks of law enforcement officers is a component of the state's general anti-corruption policy, which correlates with the state's intentions to prevent this negative phenomenon, includes its own strategy for the development of public and legal relations regarding the neutralization or localization of the actions of officials of the NP of Ukraine (factors) corruption and consequential influence with the support of the congruence of the legal toolkit in order to achieve the set goal, which is established in the field of implementation of the tasks set before it by the National Police of Ukraine. At the same time, an important factor in preventing corruption offenses among police officers is the growth of their civic consciousness.

Attention was drawn to the fact that corruption offenses among police officers are an extremely dangerous phenomenon, which, unfortunately, is characteristic of foreign police officers as well.

It is noted that corruption can be overcome under circumstances when each police officer will feel a direct responsibility for the fulfillment of a common desire - the formation of a police that is actually independent from corruption.

It is noted that a significant number of foreign countries managed to form a modern effective mechanism for preventing corruption offenses among police officers. Considering the European choice of our state, there is a definite need to develop and implement an innovative anti-corruption policy taking into account the positive factors of the existing international experience.

Key words: corruption, corruption offenses, tort, current national legislation, police officer, law enforcement agencies.

Постановка проблеми. Статтею 1 Закону України «Про Національну поліцію» маніфестовано, що «...Національна поліція України (поліція) – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочин-

ності, підтримання публічної безпеки і порядку» [13]. Априорі, не є секретом, що наділені власне такими завданнями співробітники поліції, на жаль, вчиняють делінквентні учини. Так, одним з штибів делінквентного поступування поліцейських є корупція, котра, на превеликий жаль, не проминула відомство, яке за власним призначенням повинно превентувати цей негативний феномен.

Корупція в правоохоронних органах репрезентує проблему, задля вирішення котрої орієнтовано безліч органів, структурних підрозділів, службових осіб Національної поліції України. Мета, завдання й чільні вектори їхніх учинів позиціоновано у Законі України «Про запобігання корупції» [12]. У Законі задекларовано «...правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень» [12].

Аналіз досліджень та публікацій надає можливість авторам виснувати про те, що проблема корупційних деліктів в системі правоохоронних органів викликає значний інтерес поміж учених-поліцейстів, а саме: В. Авер'янова, О. Бандурки, Ю. Битяка, І. Бородіна, О. Джафарова, Р. Калюжного, В. Колпакова, О. Кузьменко, В. Курила, Р. Мельника, А. Селіванова, Ю. Шемчушенка та ін. Водночас, зазначена проблематика є вкрай актуальною та потребує ґрунтовного наукового аналізу.

Мета статті – полягає в аналізові типології корупційних виявів в органах Національної поліції України.

Виклад основного матеріалу. Ґрунтовний аналіз інформації, котрий міститься у статистичних та довідкових матеріалах, що формуються в структурних підрозділах Національної поліції України, в судовій практиці, в наукових аналітичних дослідженнях, інформаційних повідомленнях в ЗМІ позиціонує, перш за все, на маніфестацію корупції, через громадський резонанс кримінальних справ відносно співробітників поліції.

Наголошення уваги на корупційні делікти в поліції, що обсервується в ЗМІ, з однієї сторони, спонукає керівництво держави та МВС України своєчасно реагувати й застосовувати відповідні організаційні та правові заходи. З іншої сторони, на думку С. Шатрави, «...потреба вжиття заходів обумовлює висока значимість правоохоронної служби для громадян» [18, с. 44].

Поміж усіх правопорушень, котрі вчиняються співробітниками поліції, щонайбільше небезпечними є власне – корупційні. Їхня небезпека зумовлена, з однієї сторони, власне тим, що вони чинять негативний вплив на імідж та авторитет органів правоохорони у цілому, розмежують

поліцію та суспільство, позбавляють органи поліції необхідного громадського сприяння. З іншої сторони, корупція руйнує систему органів правоохорони зсередини, нівежить систему координат, котрими послуговуються поліцейські в контексті обрання варіанту поведження в конкретних обставинах.

Так, М. Мельник цілком слушно наголошує, що «...тотальне самовиправдання за будь-яких обставин – це головна ознака професійної деформації держслужбовців. Хабарі дійсно є необхідною складовою тієї системи взаємовідносин та корупції, що існує в Україні. Однак ситуація з корупцією в цілому значно складніша, бо її руйнівною силою є не хабар сам по собі, а професійна деформація державного службовця» [9, с. 128]. М. Мельник цілком слушно вважає, «...хабар – це тільки одна з ознак професійної деформації держслужбовця. Тому потрібний більш кваліфікований і системний підхід до боротьби з корупцією – шляхом усунення причин та умов, що сприяють професійним відхиленням насамперед у такій соціальній групі, як державні службовці» [9, с. 130].

В. Йоганнес, Ю. Таха, Л. Балаш, К. Янош зазначають, що «...корупція є соціальною чумою, коли прибутки отримують невеликі групи, а витрати на неї несе кожен. ... Корупція є взаємопов'язаною із такими соціальними аспектами суспільства, як сегрегація, міжособистісна довіра, громадянська свідомість та залучення громади, позаяк корупція є колективним результатом спільноти, сформованої взаємодією між людьми...». На думку учених, «...значні розбіжності у її рівні поміж країнами та усередині їх свідчать про взаємозв'язок поміж соціальною структурою та поширеністю корупції» [22].

С. Алфьоров, характеризує корупцію, власне як комплексне явище, якому є властивими прояви у багатоманітних сферах буття та консолідує в собі численну кількість складових, та охоплює декілька правопорушень різнопланового кшталту та природи, декотрі з яких поволи узвичаються у свідомості саме як «...нормальні, властиві суспільним відносинам між людьми, поведінкові аспекти» [2, с. 32].

О. Драган, Г. Єрмакова, А. Чвалюк, О. Курчин, О. Карагодін, здійснюючи аналіз корупції в державному адмініструванні, зазначають, що «...амбіції державних службовців швидко розбагатіти, їх низька самооцінка, психологічна залежність, сприйнятий у суспільстві імідж, почуття безкарності є основними психологічними аспектами, котрі штовхають людей до корупції». Автори вірно зазначають, що «...власне почуття безкарності слід вважати основним фактором впливу, що стимулює саме дії державних службовців» [20, с. 123].

Морально-психологічні наслідки корупції, на думку І. Корулі, позиціонуються у тому, що

«...вона: є потужним фактором деморалізації суспільства, девальвації моральних цінностей, деформації індивідуальної та суспільної психології; нищить духовні та моральні цінності; сприяє поширенню у суспільстві кримінальної психології; змінює мотивацію службових осіб у сфері державного управління, а також громадян у різних сферах соціального життя» [7]. Існування корупції в правоохоронних органах дає змогу висновувати проте, що корупція є украй небезпечним явищем, а zarazом одним із проявів явища професійної деформації.

Поширення явища корупції в системі органів правоохорони є пов'язано, на думку авторів, власне із плеядою обставин: 1) МВС України є найбільш чисельним правоохоронним органом; 2) сфера учинів є досить багатогранною й корелюється зі здійсненням контролюючих завдань в контексті дотримання задекларованих у чинному законодавстві приписів у різноманітних царинах («...1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги» [13], котрі безпосередньо стосуються основоположних прав і свобод людини та громадянина; 3) учини співробітників правоохоронних органів психологічно й контекстуально й реалізуються у певній комунікативній взаємодії з різноманітними групами соціуму. Слід підкреслити, що чільні проблемні квестії відносно позиціонування детермінант виникнення корупційних деліктів поміж співробітників системи правоохоронних органів, є корельовані з факторами, котрі є притаманними усім категоріям працівників державних органів.

Окреслення сутності дефініції корупції завше ускладнюються власне із нечітким відмежуванням корупційного «кримінального правопорушення» і вчинених правопорушень, котрі є пов'язані з корупцією та визначені в главі 13-А КУпАП [6].

Схиляємося до думки В. Мельника, котрий вважає, що «...корупція є складним й багатоаспектним соціальним феноменом, позаяк його соціальний сенс позиціонується у наступних аспектах, а саме: їй є притаманною соціальна зумовленість, позаяк є власне продуктом суспільного буття; має власну соціальну вартість, котру оплачує соціум за побутування корупції; чинить істотний вплив на усі чільні суспільні процеси; їй притаманне історичне підґрунтя й усеосяжний кшталт; є політичним, правовим, економічним, психологічним й моральним феноменом; володіє специфікою щодо пристосовування до

наявної суспільної дійсності, шляхом повсякчасної мімікрії та модифікації» [8, с. 129].

На думку Р.-В. Кісіль, «корупція – поліаспектне явище, яке перебуває у нероздільній взаємодії з іманентним психоемоційним середовищем індивіда: виникає внаслідок функціональної атрофації внутрішнього імперативу державного службовця та водночас збільшує інтенсивність подальших негативних трансформацій останнього» [5, с. 159].

Тлумачення науковцями квінтесенції корупції в системі органів правоохорони за суб'єктивним значенням і особним сенсом є аналогічними. Всупереч, існуючого дискурсу відносно явища корупції, значна кількість учених вважають, що «...корупція в органах правоохорони є негативним феноменом, шкідливим, позаяк шкода від корупції шириться майже на усі складові суспільного буття» [16, с. 15].

Корупція в органах поліції є феноменом, котрий позиціонує собою ризик не тільки усталеним учинам структурних підрозділів правоохоронних органів, а втім і таким, котрий за особним змістом здійснює негативний вплив стосовно розвію соціальних стосунків, розвію держави, котра пред'являє особні права власне на домінування доктрин верховенства права (ст. 8 Конституції України), паритету усіх перед законом (ст. 21 Конституції України), які є властивими саме демократичній правовій державі.

Більшість учених-поліцейців схиляється до думки про те, що в Національній поліції України має місце два рівні корупції – номенклатурний, котрий вкрай зрідко є маніфестованим, а винні зрідка несуть юридичну відповідальність, та низовий, котрий «маніфестується» власне рядовими співробітниками поліції, «учини» котрих зчаста позиціонуються у судових вироках. Проблематично констатувати, котрий із позиціонованих рівнів є більш небезпечним: перший шабель, який завдає значну шкоду суспільству, чи другий, який є вкрай повсюдним, позаяк власне з ним повсякчас зіштовхуються громадяни. Слушною є думка Є. Невмержицького й Ф. Шульженко котрі зазначають, що «...шкода, котру корупція між органів правоохорони органів чинить суспільству, незмога зміряти загальною статистикою, адже корупція в органах правоохорони чинить негативний вплив на довіру до них соціуму» [11, с. 147].

Корупційний кшталт поліцейських позиціонується певними різновидами. До найбільш характерних та розповсюджених є наполягання в отриманні неправомірної вигоди або учинення деліктних вчинків, вимагання одержання певних преференцій завдяки недодержання вимог законодавства або з метою пом'якшення покарання.

Мотиваційним спонуканням, котрі призводять до появи корупційних виявів між правоохо-

ронців, вітчизняні й зарубіжні науковці позиціонують такі: мериторична та вельми доступна сатисфакція власне за вчинення позиціонованих дій; не завжди відповідний ступінь контролювання за учинами поліцейських з боку керівництва; неналежний рівень духовних та етичних якостей. Окрім того ж, співробітники органів правоохорони реалізуючи особисті професіональні завдання, перманентно зужитковуючи акти державного управління, володіють знаннями, як в який кшталт власне вони реалізуються на практиці, отож наділені потенцією, а головне знаннями, як, яким чином можна утаїти свої делінквентні дії.

Альтернативним, вкрай суттєвим чинником, котрий робить вразливими поліцейських відносно здійснення корупційних деліктів є власне те, що керівництво органів та підрозділів органів правоохорони нерідко не бажають акцептувати наявність корупції у своїх колективах.

До одного із факторів, котрий сприяє поширенню корупційних діянь поміж поліцейськими є досить значний лік малозначущих їхніх зловживань, котрі полишаються поза увагою, формуючи безпрецедентно високий рівень латентності, чим і зумовлюються чималі перешкоди у контексті їхнього вияву. Факт латентної злочинності позиціонується значною кількістю умов, зосібно, відносно злочинів, які здійснюють співробітники поліції, є притаманним більш високий рівень латентності в контексті своєрідності суб'єкта злочину. Несучи відповідальність за об'єктивність оцінення власне стану злочинності, співробітники органів правоохорони володіють потенцією стосовно вчинення маніпулятивних дій із її даними, використовувати професіональні знання заради замаскування слідів злочину. Ю. Александров слушно зазначає, що «...ще однією істотною обставиною задля прибільшення періоду латентності є власне високий інтелектуальний ступінь делінквентів» [1, с. 32].

Посеред суперлятивних чинників високого ступеня латентності злочинів поміж співробітників НП України позиціонується так само недосконалість штибу демаскування злочинів та поліцейських, котрим є властивим їх здійснення, номінальний контроль за «...діяльністю структурних підрозділів, існування «кругової поруки» поміж співробітників, занепокоєння керівництва в контексті хибного усвідомлення «чистоти мундиру»» [4, с. 395].

До наведеного списку чинників слушно долучити наявність у поліцейських, відповідно до норм чинного законодавства, чималий обсяг владних компетенцій, котрі надають потенцію декотрим співробітникам вчиняти делінквентні дії власне під кшталтом реалізації стандартизованих оперативних, розшукових та процесуальних заходів. Означена обставина надає потен-

цію в контексті приховування частки деліктних дій, зокрема, від керівництва, котрі зобов'язані здійснювати заходи внутрішнього контролю.

Апріорі, що високому рівню латентності делінквентних дій поліцейських зосібно слугує власне і психологія поведінки потерпілих осіб, котрі не маніфестують прагнення стосовно звернення до різноманітних органів з метою захисту власних прав.

Зазначені міркування й порахунки, незаперечно, не тільки позиціонують суперелативну картину в контексті оцінки негативного явища, власне як делінквентні дії поліцейських, але й надають потенцію урахувати визначальну особливість в контексті вдосконалення низки заходів та механізмів адміністративно-правового запобігання.

У межах нашого наукового дослідження слід зостановитися власне на двох граничних характеристологічних і найбільш ризикованих проявах корупції в НПУ, котрі безсумнівно окреслюють вектори розвію і, ба навіть, ескалацію професійної деформації співробітників поліції, заразом: одержання «неправомірної вигоди» та «перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу».

На ступінь і плин корупції суттєво впливають існуючі узвичаєння підпорядкування працівників не закону, а власне інструкціям й безпосередньому керівникові, котрі ґрунтуються на сімдесятирічному досвіді комуністичного устрою. Зазначена обставина призводить власне до того, що прагнення в контексті правового урегулювання «...грухнуть у старій бюрократичній системі, що продовжує працювати за своїми власними законами, встановленими декілька століть тому» [10, с. 129]. Нині явище «правового нігілізму» в державі сягнув межового рівня, адже неприховано позиціонує настрої в соціумі, окреслює відношення громадян відносно чинного законодавства та і до архітекτονіки влади, зокрема. Феномен правового нігілізму, як уважають В. Гончаренко, Р. Черней, є модифікацією деформованої правосвідомості, котра «...відкидає соціальну цінність права і культивує негативне ставлення до нього» [3, с. 47]. Наслідками правового нігілізму поліцейських є формування у свідомості громадян почуття беззаконності, потенції корекції їх учинів у принагідний для певного кола осіб кшталт, що призводить до нівеляції усіх механізмів розвію правової держави, спричинює до порушень основоположних прав та свобод громадян. Апріорі, що феномени «правовий нігілізм» й «корупція» корелюють поміж собою, адже їх взаємозалежність є прямопропорційною, а саме: «...чим вищим є ступінь правового нігілізму, тим вищим є рівень корумпованості соціуму. Корупція знеславлює право як всеосяжного регулятора відносин у су-

спільстві, трансформуючи право власне на спосіб сатисфакції особистих й корпоративних зацікавлень, формуючи замкнене коло, «гордіїв вузол», котрий повсякчасно затягується. Разом з тим, до загальних чинників корупційних виявів необхідно віднести й недосконалість чинного законодавства, котре врегульовує управлінські й розпорядчі учини» [17, с. 234].

Небезпека від деліктів зі специфікою власне корупції, котрі допускаються співробітниками органів правоохорони, є саме у тому, що за певне винагородження делінквенти одержують потенцію ухилитися від їхнього притягнення до юридичної відповідальності. Зосібно, у позиціонований манір можна притягнути до відповідальності будь-яку фізичну чи юридичну особу, установити їм певні обмеження, а заразом локалізувати їх учини, хоча із-зовні усе позиціонуватиметься власне у межах норм чинного законодавства. Отже, високий рівень розвитку антикорупційної самосвідомості, на нашу думку, відноситься до однією із чільних органічних елементів правосвідомості, котрий допомагає формуванню та функціонуванню зразкового іміджу фахівця-професіонала. Саме тому, І. Романовська зазначає, що «...уміле поєднання в процесі виховної діяльності заходів примусу й переконання, турбота про дозвілля й побут, створення здорового морально-психологічного клімату в службовому колективі – усе це сприяє особистому й професійному зростанню, знижує ризик професійної деформації особистості» [14, с. 310].

Ураховуючи вищезазначене, уважаємо, що превенція корупції в учинах співробітників органів правоохорони є компонентом загальної антикорупційної політики держави, котра корелює з державними намірами запобігання цьому негативному феноменові, охоплює у собі власне стратегію розвитку публічних та правових стосунків щодо нейтралізування чи локалізування дій посадових осіб НП України (чинників) корупції та консеквентному впливу за підтримки конгруенції правового інструментарію з метою досягнення вставленої мети, котра усталюється власне у сфері реалізації Національною поліцією України поставлених перед нею завдань.

М. Бадер, О. Гус, А. Мелешевич, О. Нестеренко вважають, що фактори, котрі корелюють із успіхом в антикорупційній діяльності «...поділяються на три великі категорії: фактори навколишнього середовища, стратегії адвокатури організацій громадянського суспільства та їх організаційні характеристики» [21, с. 23]. Автори зазначають, що «...усі антикорупційні ініціативи вступають у протиріччя з двома ключовими дилемами: недостатній потенціал у плані фінансових та людських ресурсів, і відсутність надійної бази підтримки». Цілковито підтримуємо погля-

ди вчених відносно потреби імплементації міжнародного досвіду відносно «... передачі знань і навичок від антикорупційних організацій з більшим потенціалом до організацій з меншим потенціалом» [21, с. 24].

С. Абдалла, Р. Сайєд, І. Рахван, Б. Левек, М. Себріан, А. Резерфорд, Дж. Фаулер вважають, що наявну в науковій спільності дискусію – як продуктивніше запобігати явищу корупції, зазначають, що «...дану проблему можна вирішити лише шляхом залучення громадян до усіх процесів протидії корупції, позаяк це є фундаментальною потребою задля збереження усіх громадянських благ» [19].

Адміністративно-запобіжні заходи, котрі є покликаними превентувати учиненню поліцейськими деліктних вчинків є зорієтованими власне на: 1) запобігання соціальним засновкам; 2) зовнішнім мотивам та умовам корупційних учинів; 3) усунення мотивації та умов (корупційних ризиків), котрі призводять до учинення конкретних корупційних дій. Цілковито підтримуємо думку С. Стеценка й О. Ткаченка щодо поділу адміністративно-запобіжних заходів власне на два блоки: «...1) заходи, котрі є врегульованими на нормативному шаблі або зобов'язані бути врегульованими; 2) заходи, котрі є не врегульованими на нормативному шаблі та не можуть бути врегульованими, до них відносять, приміром, антикорупційну освіту й виховання» [15, с. 132].

До чільних заходів превенції корупції у структурних підрозділах Національній поліції України слід віднести: 1) створення, забезпечення і здійснення повсякчасного контролю за втіленням низки заходів, покликаних запобіганням корупції; 2) надання консеквентного й консультативного сприяння в контексті квестій доконечного дотримання вимог чинного антикорупційного законодавства; 3) кооперація в інформаційно-комунікаційному та науково-дослідницькому забезпеченні реалізації комплексу заходів щодо запобігання й демаскування виявів корупції, та заразом міжнародному співробітництві у даній царині; 4) здійснення комплексу організаційних дій та інформаційно-просвітницьких учинів стосовно демаскування й запобігання корупції; 5) здійснення комплексу заходів в контексті неухильного контролю за дотриманням вимог законодавства в частині урегулювання потенційного конфлікту інтересів; 6) здійснення низки заходів щодо постійного контролю за неухильним дотриманням вимог антикорупційного законодавства.

Комплекс адміністративно-правових заходів, котрі є покликаними запобігати корупційним правопорушенням, власне прикладного спрямування, на думку авторів, доречно класифікувати на дві підгрупи, а саме:

1) комплекс заходів адміністративної превенції відносно осіб, котрі чинять корупційні правопорушення;

2) комплекс заходів адміністративної превенції, котрі є спрямованими власне на посадовців, котрі покликани запобігати корупції.

Цілковито погоджуємося з позицією Д. Швеця, котрий зазначає, що «...корупція як соціальний феномен наділена багатоманітністю виявів й детермінант, серед котрих є не лишень правові, але і соціальні та психологічні, що зумовлює потребу у застосуванні власне системного підходу щодо вирішення питань, котрі є пов'язаними з вироблення продуктивного механізму запобігання виявам корупції в українському соціумі» [17, с. 178].

Генерування адаптованого національного механізму запобігання корупції де-факто є немислимим без комплексного та консеквентного теоретичного дослідження наявних мотивів та умов, котрі призводять до корупціалізації органів публічної влади, що вкотре ставить маніфестацію перед дослідниками різноманітних царин, а відтак, репрезентований у даній науковій розвідці кут зору роз'яснення сутності корупції є доперва ініціативою розвію субстантивної орієнтації власне наукової конкретизації зазначеного явища.

Нині для України наявна квестія запобігання посадовим деліктам, запобігання корупційним правопорушенням, зосібно, є вкрай актуальною, адже розвій правової держави має на меті формування такої правової системи, завдяки котрій кожен індивідуум чи апарат не буде зазнавати достеменних обмежень, які не є окресленими чинним законодавством, і усякчас матиме потенцію лишень правочинним шляхом забезпечити свої інтереси, які було порушено посадовцем будь-якого рангу. Існуючі квестії ліквідації корупції посеред співробітників поліції мусять бути супермаційним вектором учинів Національної поліції України, в контексті імплементації інноваційних стандартів та принципів учинів, адже поліцейський повинен бути власне еталоном добропристойності та доброчесності, гідно слугувати народу України.

На нашу думку, позитивна консеквенція запобігання корупції в Національній поліції України буде досягнутою за рахунок дотримання таких умов, зокрема:

1) антикорупційні учини з-поміж працівників Національної поліції України повинні мати системний кшталт та утілюватися комплексно, перманентно, не обмежуючись лишень одноразовими безсистемними програмами запобігання їм, та у державі, зокрема;

2) чільні зусилля запобігання корупції поміж працівників поліції доцільно спрямовувати власне на дослідження засновків утворення коруп-

ційних проявів та їхнього запобігання, поспіль із маніфестацією та притягненням до юридичної відповідальності осіб, які є винними у вчиненні позиціонованих дій;

3) необхідно осмислити квестію наявного попиту та офerti корупційних сервісів в учинах співробітників правоохоронних органів, вектори, де власне вони найчастіше проявляються, та акумулювати першорядні зусилля стосовно їх викорінення власне у тих місцях, які вже є ураженими позиціонованим феноменом, а заразом запобігання власне там, де згадана можливість існує;

4) здійснювати аналіз інноваційного досвіду зарубіжних країн, задля потенції та доцільності його використання у консолідації власне з українським менталітетом та існуючими реаліями сьогодення.

Апріорі, що результативну превенцію посадовим правопорушенням неможливо втілити у життя унаслідок одноразових й нетривалих учинів будь-котрого ступеня дієвості та немилосердності на будь-якому ступені, а потребує довгочасних політичних, соціально-правових, економічних трансформуваль. Позиціонована діяльність повинна базуватися власне на поєднанні як запобіжних так й репресивних заходів, зосібно.

Висновки. Отож, основоположним завданням превенції корупційним деліктам в учинах органів та структурних підрозділах Національної поліції України є: умотивування посадових осіб Національної поліції України щодо правомірної позиції зглядно виконання призначення та завдань, які на них є покладені; унеможливити їхньому вступові власне у корупційні стосунки та їхнє зупинення; продукування бар'єрів відносно інсценувань щодо вчинення протиправних учинів з боку осіб, котрих уповноважено на втілення завдань та функцій держави; формування реноме органів та структурних підрозділів Національної поліції України саме як інституції держави, котра забезпечує етнічні засади запобігання корупції; генерувати організаційно-правові підвалини запобігання корупції в Національній поліції України; розробляти інноваційні антикорупційні механізми, покликані усунути наслідки корупційних маніфестацій. На нашу думку, корупцію можливо здолати за обставин, коли кожен поліцейський почуватиме безпосередню відповідальність стосовно звершення спільного прагнення – формування незалежної власне від корупції поліції. Це, заразом, зумовлює: утворення відповідних засад задля добросовісної й законної реалізації поліцейськими особистих службових завдань та непридатних засад заради надужитку ними; формування продуктивного механізму рекрутингу до органів Національної поліції України; превентування корупційним де-

ліктами в органах та структурних підрозділах Національної поліції України як цілісного компоненту національної ідеї її запобігання; здійсненні сукупності інформаційно-культурних заходів з метою інформування громадськості стосовно превентивних антикорупційних заходів в Національній поліції України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Александров Ю.В. Особистісна специфіка професійної деформації співробітників правоохоронних органів: Актуальні проблеми психологічного забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів : зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 31 жовт. 2022 р.). Київ, 2022. С. 31–33.
2. Алфьоров С.М. Адміністративно-правова діяльність щодо протидії корупції в органах внутрішніх справ : моногр. Х. : Золота Миля, 2011. 372 с.
3. Гончаренко В.Д., Черней Р.К. Правовий нігілізм: минуле і сучасне. *Юридичний вісник України*. 2007. № 21. С. 45–49.
4. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Адміністративне право : навчальний посібник. Одеський державний університет внутрішніх справ. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 934 с.
5. Кісіль Р.-В.В. Професійна деформація та морально-психологічна реаксіологізація службової особи як форми мікросоціальних наслідків корупції: деонтологічний аналіз. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія психологічна. 2013. Вип. 1. С. 153–163.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
7. Коруля І.В. Запобігання корупції в органах внутрішніх справ URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvknvvs/2011_1/koruly.htm.
8. Мельник В.М. Основні причини корупції в Україні та шляхи її подолання. В.М. Мельник, Н.В. Корень. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2018. № 2. С. 207–221. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnudps_2018_2_18.
9. Мельник М.І. Корупційні злочини: сутність і поняття. *Право України*. 2000. № 11. С. 127–131.
10. Мілер В., Кошечкіна Т. Звичаєва корупція? Громадяни та уряд у посткомуністичній Європі. К.: К.І.С., 2004. 328 с.

11. Невмержицький С.В., Шульженко Ф.П. Корупція і національна безпека: навч. посібник. К.: Вид. центр КДАУ, 2000. 194 с.
12. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.
13. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
14. Романовська І.В. Деякі причини виникнення професійної деформації працівників органів внутрішніх справ. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2009. № 4. С. 309–311. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pupch/2009_4/108P.pdf.
15. Стеценко С.Г., Ткаченко С.Г. Корупція в органах внутрішніх справ: проблеми протидії: монографія. К.: Алерта, КНТ, Центр учбової літератури, 2008. 168 с.
16. Швець Д.В. Деякі аспекти запобігання корупції в діяльності органів Національної поліції : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. «Протидія корупції: правове регулювання і практичний досвід» (м. Харків, 3 груд. 2021 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Наук. парк «Наука та безпека». Харків : ХНУВС, 2021. С. 13–16.
17. Швець Д.В. Професійна деформація правоохоронців: юридико-психологічний вимір : монографія. Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. 394 с.
18. Шатрава С.О. Мінімізація корупційних ризиків під час проходження служби в органах Національної поліції. *Верховенство права*. 2018. № 1. С. 42–49. <http://doi.org/10.1098/rsos.182103>.
19. Abdallah S, Sayed R, Rahwan I, Leveck BL, Cebrian M, Rutherford A, Fowler JH. Corruption drives the emergence of civil society. *J R Soc Interface*. 2014 Jan 29;11(93):20131044. DOI: 10.1098/rsif.2013.1044. PMID: 24478283; PMCID: PMC3928936.
20. Dragan O.V., Yermakova G.S., Chvaliuk A.M., Kurchin O.G. and Karagodin O.V. 2020. Psychological Aspects of Corruption in Public Administration: Case-Study of Ukraine. *Academic Journal of Interdisciplinary Studies*. 9, 6 (Nov. 2020), 264. DOI: <https://doi.org/10.36941/ajis-2020-0130>.
21. Max Bader, Oksana Huss, Andriy Meleshevych, Oksana Nesterenko. Civil Society Against Corruption in Ukraine: Pathways to Impact. *Legal and Political Challenges of Anticorruption Activities No. 5 (2019)*. P. 1–35. DOI: <http://kmlpj.ukma.edu.ua/issue/view/11506>.
22. Wachs Johannes, Yasserli Taha, Lengyel Balázs and Kertész János. 2019 Social capital predicts corruption risk in towns. *R. Soc. open sci.* 6:182103182103.